

DELITEV DENARJA V ŠPORTU

Zdaj pa 'cifre' na mizo, pa se gremo ...

V zadnjih desetih dnevih se je spet na veliko govorilo o javnem denarju, ki gre za šport. Na tnalu je bil Olimpijski komite Slovenije, ki je dobil največ javnega denarja. Pa se res deli netransparentno in povprek? So kriteriji za kategorizacijo športov, po katerih se potem deli denar, pravi ali jih je treba spremeniti?

JURIJ ZAVRŠNIK

Poskušali smo najti odgovore na nekaj od teh vprašanj. Pogovarjali smo se s predsednikom slovenskega olimpijskega komiteja Bogdanom Gabrovcem, ki nam je v uvodu dejal: **»Ni prav, da predsednik Hokejske zveze Slovenije zavaja slovensko javnost. Hokejska zveza je v izvršnem odboru imela svojega predstavnika, a to ni hotel biti več. Nevarno je, če ugledni predstavniki slovenskega športa na pamet govorijo o številkah, ki si jih lahko vsak pogleda, saj so javno dostopne.«**

Predsednik slovenske hokejske zveze Matjaž Rakovec je govoril o tem, da na olimpijskem komiteju letno za plače porabijo okoli 1,1 milijona evrov in da gre to iz javnih sredstev, namesto da bi šel ta denar za šport. **»Niti en cent javnega denarja ne gre za plače zaposlenih na olimpijskem komiteju. Poleg tega pa seveda tudi ne drži, da 80 odstotkov prihodkov OKS dobimo od države in 20 odstotkov od sponzorskih sredstev. Prej obratno,«** je dejal Gabrovec.

Skoraj milijon od Fundacije

Slovenski šport se v veliki meri financira iz javnega denarja in ministrica za izobraževanje, znanost in šport Maja Makovec Brenčič je priznala, da v zadnjem času javna sredstva za šport rastejo, vendar prepočasno. Letos naj bi bilo tako iz različnih državnih virov na voljo okrog 30 milijonov evrov.

No, ali je res tako, bomo šele videli. Pa tudi če je res, je to sramotno malo. Niti ni sramotno malo, ampak tako malo, da je to manj od proračuna samo avstrijske smučarske zveze. In če ministrica misli, da se lahko s 30 milijoni pohvali, potem ...

No, Fundacija za šport, ki se financira iz iger na srečo in denar potem razdeli slovenskemu športu, ima za leto 2018 na voljo nekaj več kot sedem milijonov. Za leto 2017 ga je bilo sicer nekaj več in Olimpijski komite Slovenije je dobil od Fundacije skoraj milijon evrov sredstev. Uradno bi OKS ta sredstva zelo težko (oziroma bi bilo to kaznivo) porabil za plače zaposlenih, saj so to vsa namenska sredstva, ki jih mora OKS porabiti za programe, s katerimi je kandidiral za sredstva fundacije.

V letu 2017 je imel Olimpijski komite Slovenije okoli 6,5 milijona evrov proračuna (v olimpijskih letih, torej na vsaki dve leti, se proračun dvigne vsaj za pol milijona evrov) in od

tega je malce manj kot tri milijone pridobil iz javnih sredstev – 931.656 evrov od Fundacije za šport, nekaj več kot milijon evrov iz evropskih sredstev in še 852.645 evrov od ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. Ob meritvi čez palec, natančni podatki o finančnih tokovih za leto 2017 (proračun) namreč še niso znani, je torej OKS za svoje delovanje in programe pridobil okoli 40 odstotkov javnih sredstev, 60 odstotkov pa si jih je moral priboriti na trgu oziroma so bila to sponzorska sredstva.

Skoraj pol-pol

Namenska sredstva, ki se delijo iz OKS, naj bi bila zdaj bolj pravično razdeljena. Če je bila v preteklosti tehtnica precej na strani posamičnih športov, pa naj bi zdaj stanje veliko bolj uravnovešeno. **»Posamični športi dobijo le nekaj več sredstev kot ekipni. Razmerje je približno 54:46 odstotkov,«** je razložil predsednik OKS.

Res je, da so merila za kategorizacijo, ki je osnova za delitev sredstev, še vedno bolj pisana na kožo posamičnim športom, tudi tistim, ki imajo zgolj 10 držav za konkurenco (smučarski skoki), toda po novih pravilnikih se upošteva tudi razširjenost športa na

globalni ravni, predvsem pa se upošteva število registriranih tekmovalcev (vsi tisti, ki so zajeti v tekmovalni sistem posameznega športa).

Nogomet je svoj svet

V Sloveniji je seveda daleč največ registriranih tekmovalcev v nogometu. V vseh oblikah športnih tekmovalcev pod okriljem posameznih športnih zvez je bilo v letu 2016 registriranih 35.261 tekmovalcev. Od tega jih je bilo skoraj ena tretjina nogometašev ali nogometašic. Ali to pomeni, da bi moral nogomet dobiti eno tretjino vsega denarja, namenjenega slovenskemu športu? Eni bi zagovarjali tudi to tezo, kar bi seveda posledično pomenilo pokop treh četrtin od 72 športnih zvez v Sloveniji. Logično je, da imajo največje število tekmovalcev ekipni športi, saj se med prvo peterico po številu registriranih športnikov med ekipne športe uvršča en sam posamični šport – atletika, ki je celo pred odbojko in seveda za košarko in roketom. Hokej na ledu je po številu registriranih športnikov šele na 16. mestu z zgolj 546 tekmovalci. Seveda so to podatki, ki jih ne smemo metati v isti koš, saj so lahko uspehi

nesorazmerni s številom registriranih tekmovalcev. Kot je to primer v hokeju in dvakratni uvrstitvi Slovenije na olimpijske igre. Tudi po teh pokazateljih, številu klubov, številu tekmovalcev, globalni razširjenosti hokeja v svetu in Evropi ..., lahko slovensko moško hokejsko reprezentanco ... Morda bi uvrstitev na olimpijske igre po nekaterih parametrih lahko enačili tudi z zlato kolajno slovenske košarkarske reprezentance na evropskem prvenstvu ali pa z uvrstitvijo slovenske nogometne reprezentance na svetovno prvenstvo.

Za primerjavo ekipnih in posamičnih športov ali celo ekipnih športov med seboj ni pravih meril ali pravih parametrov. Lahko pa se v športni politiki odločimo, da bomo podprli nekatere športe, druge pa prepustili »ulici«. **»Kdo smo mi, da bomo otroku v 10. letu starosti določili, da se lahko ukvarja z nogometom, ne pa z lokostrelstvom,«** je dejal Gabrovec. Toda saj se lahko ukvarja z lokostrelstvom, če se želi. To si-

cer v osnovi drži, toda ob tako usmerjeni športni politiki bi v naslednjih 10 letih več kot pol športov »pocrkalo«.

Nobelova nagrada Jelencu

Fundacija za šport je za leto 2017 največ denarja namenila Olimpijskem komiteju Slovenije, sledila je smučarska zveza, ki je dobila nekaj več kot pol milijona evrov, na tretjem mestu pa je presenetljivo Kajakaška zveza Slovenije, ki je prejela več kot četrto milijona evrov od Fundacije za šport (seveda je potem nekaj manj denarja dobila še od ministrstva in nekaj tudi od glavnega sponzorja HSE – Holding slovenskih elektrarn, ki pa je tako ali tako v državni lasti). Direktor kajakaške zveze Andrej Jelenc bi moral dobiti Nobelovo nagrado. Za šport, ki globalno ne pomeni prav veliko, slovenski tekmovalci pa imajo v mednarodnem merilu kar precej uspeha, je uspel od države pridobiti ogromno sredstev. Jelenc bi moral na hokejski zvezi skrbeti za programe

in razpise, pa bi HZS zagotovo dobila kaj več kot 75.000 evrov od fundacije. No, ampak naša kajakaška zveza, ki ima manj kot 600 registriranih športnikov, se v skoraj 100 odstotkih financira iz javnega denarja (če HSE štejemo kot državo). To pa zagotovo ni dopustno.

Tudi **planinska zveza** dobi krepko več kot 200.000 evrov od fundacije. Pa ne bi smela, saj bi morala fundacija denar namenjati športu in ne rekreaciji. Rekreacija se lahko financira iz Ministrstva za zdravstvo, saj skrbi za manjšanje bolniških dopustov in celostno zdravstveno podobo države. Planinstvo (razen **športnega plezanja**) nima nobene zveze s športom, prav tako ne **alpinizem**, saj kot oblika nekega »športa« sploh ni merljiv.

Rokometu je uspelo

Kar nekaj denarja iz OKS je šlo tudi za športne štipendije mladim, sredstva za to pa pridobijo tako od fundacije kot od ministrstva. Zanimivo je, da daleč največ štipendij dobi

rokomet, kar je glede na uspehe kadetskih in mladinskih reprezentanc sicer razumljivo. Torej nekateri kriteriji oziroma kategorizacija le ni tako napačna?

To so dejstva, to so številke, ki govorijo same zase. Idealne rešitve tako ali tako ni, vmesnih poti pa je kar nekaj. Še najboljše bi bilo, če bi imeli na vodilnih položajih v športnih institucijah in zvezah razumne ljudi, ki se ne bi brigali samo zase ali za svoj vrtiček in bi gledali na vse skupaj širše, kot interes vseh športnikov in posledično vseh ljudi, ki živijo v tej naši ljubi, revni, skregani, a hkrati tako posebno lepi Sloveniji.

30

milijonov evrov bo dala država za ves slovenski šport, kar je le 10 milijonov več od proračuna NK Maribor, ko igra v ligi prvakov.

ŠTEVILO REGISTRIRANIH
ŠPORTNIKOV V LETU 2016

(skupaj s športniki invalidi)	
1. nogomet	10.168
2. košarka	3807
3. rokomet	2453
4. atletika	2191
5. odbojka	1641
6. športni ples	1311
7. plavanje	1136
8. kegijanje	1085
9. športi na snegu	961
– alpsko smučanje	223
– biatlon	130
– deskanje	27
– nord. kombinacija	99
– smučarski skoki	282
– smučarski teki	180
– ostali	20
10. strelstvo	849
11. kolesarstvo	798
12. judo	726
13. planinstvo skupaj	723
– alpinizem	665
– športno plezanje	54
14. futsal	721
15. kajakaštvo	582
16. hokej na ledu	546
17. tenis	526
18. balinanje	392
19. tekvondo	369
20. karate	305
xx. gimnastika	82
xx. veslanje	54

ŠTIPENDIJE OKS ZA
SOCIALNO OGROŽENE

1. atletika	13
2. športi na snegu	12
3. plavanje	10
4. hokej na ledu	8
5. odbojka	6
6. judo	5
7. gimnastika	3
8. košarka	1
skupaj	81

ŠTIPENDIJE OKS

1. rokomet	50
2. športi na snegu	33
– alpsko smučanje	9
– smučarski skoki	13
– deskanje	7
– biatlon	2
– smučarski tek	1
– alp. smučanje gluhi	1
3. košarka	15
4. odbojka	13
5. atletika	10
5. kajakaštvo	10
7. judo	9
8. jadrnanje	8
8. plavanje	8
10. športno plezanje	5
skupaj	216

JAVNA SREDSTVA, KI JIH JE DOBIL OKS V LETU 2017
(v evrih)

PRIHODKI OD FUNDACIJE ZA ŠPORT

program	znesek	prejemnik
meritve in svetovanja	314.000	izvajalci, koristniki
reprezentance	191.000	panožne zveze
štipendije	185.000	športniki
reprez. za tekme	71.000	Ofem
sklad vrh. športnikov	45.000	športniki
nadstandardno zavarovanje	38.900	športniki
skupaj od FSO	931.656 evrov	

PRIHODKI OD EVROPSKIH PROJEKTOV

1.077.809 evrov (12-krat športniki, 48-krat zveze za trenerje, 5-krat fakultete, 8-krat zdravstvene organizacije)

PRIHODKI OD MINISTRSTVA ZA IZ. IN ŠPORT (v evrih)

priprave na ZOI	241.724
štipendije	180.000
delovanje OKS	136.000
meritve in svetovanje	120.000
sklad za vrh. športnike	40.000
skupaj od MIZŠ	852.645 evrov

